

Par jauno regulējuma līderi kļūst Eiropas Savienības konkurents: Šveice

Autors: Toms Willmans, Clarity AI

Globālajā normatīvajā ilgtspējas regulējumā ir dominējusi Eiropas Savienība, bet tagad Šveice cenšas izcelties kā ilgtspējīgu finanšu jomas līdere.

Eiropas Savienība ir bijusi līdere ilgtspējīgu finanšu regulējuma izstrādes jomā. Sākot ar tās pamatiniciatīvu ES taksonomiju un SFDR (The Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR) ir Eiropas regulējums, kas ieviests, lai uzlabotu pārredzamību ilgtspējīgu ieguldījumu tirgū) un beidzot ar CSRD (The Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD) ir ES ESG (vides sociālās pārvaldības) standarts, ko Eiropas Savienības Padome pieņēma 2022. gada 28. novembrī un kas izstrādāts, lai padarītu korporatīvo ilgtspējības pārskatu sniegšanu saskaņotāku, konsekventāku un standartizētāku kā finanšu grāmatvedību un pārskatus) un jaunajām ilgtspējības prasībām saskaņā ar MiFID II, bloks ir aktīvi attīstījis savu regulatīvo sistēmu. Līdz ar to liela daļa komentāru un sarunu par ilgtspējīgu finanšu regulējumu ir veltītas Eiropas Savienībai. Mūsu jaunākajā rakstā mēs atkāpjamies no šīs tendences un pievēršamies jurisdikcijai, kas ir kļuvusi par izaicinājumu Eiropas Savienībai: Šveice.

Šveices regulējuma vide

Šveices Federālā padome ir izvirzījusi mērķi nostiprināt Šveices kā vadošās ilgtspējīgu finanšu jomas valsts 2022. līdz 2025. gadam. Ilgtspējīgas finanses tiek uzskatītas par iespēju Šveices finanšu centram attīstīt konkurētspējas priekšrocības un ieņemt centrālo lomu globālās ekonomikas pārveidē.

Tomēr Šveices regulējuma situācija ir sarežģīta pēc būtības. Daudzi Šveices finanšu tirgus dalībnieki pārdod produktus citās valstīs, jo īpaši Eiropas Savienībā. Tāpēc nozarei ne tikai jāpārzina Šveicē notiekošais, bet arī jābūt uzmanīgai attiecībā uz norisēm ārpus tās robežām.

Turklāt situācija pašā Šveicē nebūt nav viennozīmīga. Kā tas bieži notiek, Šveices rūpniecībai ir dota pašregulācijas brīvība, kas nozīmē, ka tirgus

dalībniekiem ir jāorientējas regulatīvo iniciatīvu kombinācijā. Šajā emuārā tiks izceltas dažas būtiskas Šveices regulējuma norises. Tie aptver nozares un regulatīvo darbību kopumu, kā arī pašreizējo un gaidāmo regulējumu. Tādējādi cerams sniegt zināmu skaidrību par galvenajām tendencēm, kas ietekmē tirgus dalībniekus Šveicē, un par to, ko tas nozīmē patērētājiem, kā arī ieskicēt dažus uz tehnoloģijām balstītus risinājumus, kas var nodrošināt, ka esat soli priekšā.

Regulējuma tendences Šveicē

Šveices Federālā padome (SFC) 2022. gada decembrī publicēja ziņojumu par ilgtspējīgām finansēm. Šajā ziņojumā tā izklāstīja vairākas dažādas un savstarpēji saistītas iniciatīvas, kas veicinās turpmāku ilgtspējīgu finanšu attīstību Šveices finanšu centrā. Tā sagatavoja arī nostājas dokumentu.

Šveices Finanšu tirgus uzraudzības iestāde (FINMA) ir skaidri norādījusi, ka viens no tās galvenajiem uzdevumiem ir nepieļaut "greenwashing". Kopš 2021. gada FINMA ir paplašinājusi savu uzraudzības darbību un aktīvi aptver greenwashing novēršanu un apkarošanu.

Tā arī skaidri norādīja, ka ESG (vides sociālās pārvaldības) risks ir jāiekļauj finanšu iestāžu (t. i., aktīvu pārvaldnieku, banku un apdrošināšanas sabiedrību) plašākā riska pārvaldības stratēģijā. Nesenajā 2023. gada janvāra publikācijā FINMA atkārtoti apstiprināja šo punktu, norādot, ka klimata riski (tostarp fiziskie, pārejas, juridiskie un reputācijas riski) būtu jāskata tāpat kā esošās riska kategorijas, kas nav saistītas ar ESG. Tāpēc tiek sagaidīts, ka finanšu iestādes, pārvaldot klientu aktīvus, iekļaus ESG riskus finanšu risku apsvērumos un publicēs attiecīgo informāciju. Pastāv arī specifiski regulatīvie apsvērumi, kas atkarīgi no finanšu iestādes veida, kurus turpmāk norādām.

Aktīvu pārvaldītāji

Decembrī SFC publicēja nostājas dokumentu par "greenwashing" finanšu sektorā. Šajā dokumentā SFC norādīja, ka finanšu pakalpojumiem trūkst regulatīvo prasību ar ilgtspējas kritērijiem. Dokumentā ir minēti spēkā esošie noteikumi, kas attiecas uz ieguldījumu fondiem, piemēram, FINMA noteikums, kas pieprasa lielāku

pārredzamību fondu dokumentācijā, kurā tiek lietoti tādi termini kā "ilgtspējīgs", "zaļš" un "ESG" (sk. Pamatnostādnes 05/2021). Šajā noteikumā ir izklāstītas FINMA gaidas, ka fondiem, kas sevi reklamē kā ilgtspējīgus, ir jābūt atklātai informācijai, informācijai un ziņojumiem, kas pamato ar ilgtspējību saistītos apgalvojumus. Tomēr tajā nav noteikti detalizēti pārskatu sniegšanas rādītāji.

SFC ne tikai atsaucas uz dažiem nozares standartiem, ko vadīja Šveices Aktīvu pārvaldības asociācija (AMAS), Šveices Ilgtspējīgu finanšu asociācija (SSF) un Šveices Banku asociācija (SBA), bet arī norāda, ka ir jādara vairāk, lai cīnītos pret "greenwashing", un ierosina dažus augstākā līmeņa noteikumus. Šajos noteikumos galvenā uzmanība tiks pievērsta tam, lai nodrošinātu, ka produkti, kas marķēti kā ilgtspējīgi, patiešām ir ilgtspējīgi un ka tiek sniegta nepieciešamā informācija, lai nodrošinātu pārredzamību. Tā ierosina divus iespējamus ieguldījumu mērķus - atbilstību ilgtspējības mērķim vai ieguldījumu ilgtspējības mērķa sasniegšanā -, kas varētu atspoguļot ES Ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 8. un 9. pantu. Lai izveidotu vienotu pamatu izpratnei par ilgtspēju, dokumentā ieteikts izmantot ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķus (IAM), lai aprakstītu ar ilgtspējību saistītos finanšu produkta mērķus. Turpmāko pasākumu ietvaros darba grupa līdz 2023. gada septembra beigām iesniegs konkrētu regulas priekšlikumu.

Tikmēr finanšu tirgus dalībnieki var izvēlēties brīvprātīgi atklāt savus Šveices Klimata rādītājus. Tas ir rādītāju kopums, kas atspoguļo vislabāko praksi, lai informētu par progresu ceļā uz neto nulles rādītāju sasniegšanu. Labi rādītāju vērtējumi var palīdzēt piesaistīt investorus. Līdztekus ziņošanai par neto nulles mērķiem, pārvaldību un citiem kvalitatīviem rādītājiem fondu pārvaldniekiem ir jāziņo par sava portfeļa siltumnīcefekta gāzu emisijām (intensitāti un ietekmi), kā arī par to, cik liela daļa ir saistīta ar darbībām, kurās izmanto fosilo kurināmo.

Citviet liela daļa nozares jau ievēro AMAS brīvprātīgos standartus par ilgtspējības informācijas publiskošanu fondos, kas oficiāli stāsies spēkā 2023. gada septembrī un kas paredz, ka tās dalībniekiem katru gadu jāpublicē ilgtspējības ziņojums.

Ieguldījumu pārvaldnieki

2023. gada janvārī stājās spēkā SBA vadlīnijas par ESG preferenču integrēšanu tirdzniecības vietā. Noteikumi, ko dažkārt dēvē par "Šveices MiFID", paredz, ka ieguldījumu pārvaldniekiem ir jāņem vērā tiešo klientu (privāto, profesionālo vai institucionālo ieguldītāju) ESG preferences un jāiesaka produkti, pamatojoties uz šīm prioritātēm. Šajās vadlīnijās ļoti cieši sasaucas ar nesenajām ES izmaiņām MiFID II, lai nodrošinātu, ka ilgtspējības prioritātes tiek ņemtas vērā kā daļa no piemērotības novērtējuma pārdošanas brīdī. Lai gan Eiropas noteikumi ir stingrāki attiecībā uz to, kā šīs preferences ir jāizsaka (atsaucoties uz galvenajiem nelabvēlīgajiem rādītājiem (PAI), ES taksonomiju vai SFDR 2. panta 17. punktu), abu noteikumu būtība lielā mērā sakrīt.

Bankas un apdrošinātāji

Ar klimatu saistītās finanšu informācijas atklāšanas darba grupas (TCFD) ieteikumiem atbilstoša pārskatu sniegšana arī arvien biežāk tiek iekļauta Šveices regulējumā, un daudzas regulatīvās prasības ir nostiprinātas TCFD. Lielajām bankām (1. un 2. kategorija) un apdrošinātājiem (tikai 2. kategorija) ar aktīviem, kas pārsniedz 1 miljardu CHF, jau ir pienākums sniegt informāciju saskaņā ar TCFD kā daļu no ikgadējiem finanšu risku ziņojumiem. No 2024. gada janvāra šī prasība tiks attiecināta uz visiem publiskajiem uzņēmumiem, bankām un apdrošinātājiem, kuros strādā vairāk nekā 500 darbinieku, kuru bilances vērtība pārsniedz 20 miljonus Šveices franku vai ieņēmumi pārsniedz 40 miljonus Šveices franku.

Lielie uzņēmumi

Uz lieliem uzņēmumiem attiecas arī Šveices saistību kodekss, kas ir spēkā kopš 2023. gada janvāra. Saskaņā ar šo kodeksu uzņēmumiem, kas atbilst iepriekš minētajam lieluma sliekšnim, ir jāatklāj informācija par dažādām tēmām, tostarp par CO2 mērķiem, cilvēktiesībām un to, kā uzņēmums pārvalda saistītos riskus.